

Ilinniakkap aaqqissuunneqarnera

Kalaallit Nunaanni ilinniartitaanermut inuussutissarsiutinullu
aaqqutissiuussisunut aaqqutissiuussisutut tunngaviusumik
ilinniartitaaneq (VGU) tassanngalu nangitsiviusut

AQQUT

Ilusaasa qulingiluaat
2024

Aaqqutissiuussisutut ilinniartitaanerup (VGU) nangitsivittallip aaqqissuussaana

AQQUMMIT nutartigaq
Nutarterneqarpoq juni 2024

Indhold

1. Ilinniaritaanerup siunertaa	2
2. Ilinniartitaanerup ilusaa aqqissuussaanelu	2
3. Ilinniartitaanerup sullinniagai piumasaqaatillu	3
4. Ilinniartitaanermi atuartitseriaatsit suleriaatsillu.....	4
5. Aqqutissiuussisutut ilinniarnermi misilitsinneq.....	4
6. Nangitsiviusuni siunertaasut, aqqissuussaanelit sivilissusaallu	5
7. Nangitsiviusuni misilitsinnerit.....	5
8. Takkuttusaatitaanerit allaaserisanillu tunniussisusaatitaanerit.....	6
9. Napparsimasimaneq patsisigalugu misilitsinneq, misilitseqqinneq maalaarfissallu	6
10. Ilinniarnermut uppersaasatit.....	7
11. VGU-p immikkoortuini ilinniartunut siunertat	8
12. Ilinniagassat nangitsiviit – siunertaq anguniagarlu	12

1. Ilinniaritaanerup siunertaa

Ilinniartitaanerup aqqissuunneqarnera una ”Nuna tamakkerlugu aqqutissiuussisussanut ilinniartitaaneq (VGU) Nunatsinni ilinniartunut inuussutissarsiortunullu aqqutissiuussisunut nangitsivilimmut” najoqqutaavoq. Ilinniagaq AQQUMMIT, Inatsisartunut inatsisaaniit Kalaallit Nunaanni ilinniartitaanermut inuussutissarsiutinillu siunnersuisarneq pillugu Namminersorlutik Oqartussat inatsisaat nr. 4, 29. november 2013-meersumiit tunngaveqarpoq.

Aqqutissiuussisutut ilinniartitaaneq (VGU) meeqqanut, inuusuttunut inersimasunullu ilinniartitaaneq suliffeqarnerlu pillugit aqqutissiuussinermi pitsanngorsaaqataassaaq. Aqqutissiuussisutut ilinniartitaanerup aqqutissiuussisut ataasiakkaat piginnaasaat qaffassassavai Nunatsinnilu aqqutissiuusseriaatsit assigiinngitsut piorsaaqataaffigissallugit, aammalu najukkani nunallu immikkoortuini aqqutissiuussisoqatigiit ataatsimoorfiinik pilersitseqataassallutik taakkualu ingerlaavarnissaannut suleqataassallutik. Immikkoortut ataasiakkaat siunertaat kapitali 11-imi aamma kapitali 12-imi (nangitsiviit) allaaserineqarput.

2. Ilinniartitaanerup ilusaa aqqissuussaanelu

Aqqutissiuussisutut ilinniartitaaneq nalunaaquttap akunnerinik 352-inik sivilissusiligaavoq nikerartuullunilu, tassa atuartitsinerit immikkoortut 4-aallutik namminersorlunilu ilinniarnermi praktikkernertallit 4-aallutik. Atuartitsinermik immikkoortut katillugit nalunaaquttap akunnerinik 160- nik sivilissuseqarput. Namminersorluni ilinniarnermi praktikkernertallit katillugit nalunaaquttap akunnerinik 180-inik sivilissuseqarput. Misilitsinnissamat piareersarneq,

misilitsinneq, allagartartaarnerq naggataarnerlu katillugit nalunaaquttap akunnerinik 12-inik sivilissuseqarput.

Ilinniartut ilinniarterup ingerlanerani aammalu namminersorluni ilinniarterit praktikkerillu ingerlanerini ilinniartitsisut ilaannit aqutissiuunneqarnissamik neqeroorfigineqartassapput. Aqutissiuussineq qarasaasiaq aqutigalugu ingerlanneqartassaaq immikkoortunilu 2, 4, 6-mi nalunaaquttap akunnerinik 3-nik sivilissuseqartassalluni, immikkoortumilu 8-mi (misilitsissutissamik suliaqarnermi) nalunaaquttap akunnerinik 10-nik sivilissuseqassalluni.

Aqutissiuussisutut ilinniarterup ingerlarnge - takussutissiaq:

Immikkoortoq 1	Atuartitsineq	Akunnerit 40 (55 lektioner)
Immikkoortoq 2	Namminersorneq praktikkilu	Akunnerit 40
Immikkoortoq 3	Atuartitsineq	Akunnerit 40 (55 lektioner)
Immikkoortoq 4	Namminersorneq praktikkilu	Akunnerit 40
Immikkoortoq 5	Atuartitsineq	Akunnerit 40 (55 lektioner)
Immikkoortoq 6	Namminersorneq praktikkilu	Akunnerit 40
Immikkoortoq 7	Atuartitsineq	Akunnerit 40 (55 lektioner)
Immikkoortoq 8	Misilitsissusiorneq	Akunnerit 60
	Naggataarnerq misilitsinnerlu	Akunnerit 12

3. Ilinniartitaanerup sullinniagai piumasaqaatillu

Aqutissiuussisutut ilinniartitaaneq kikkunnulluunniit meeqqanik, inuusuttunik inersimasunillu ilinniartitaanermut inuussutissarsiutinullu tunngassutilinnut aqutissiuussisunut saaffiginnippoq. Ilinniartussat immikkut naliliivigineqarnertik tunngavigalugu toqqarneqartarput. Qinnuteqartup minnerpaamik inuussutissarsiummik ilinniakkamilluunniit allamik akuerisaasumik naammassinnissimanissaa aqutissiuussinermillu suliaqarnissaa piumasaqaataavoq.

Atuakkat sammisamut tunngasut amerlanersaat qallunaatuinnaq naqitaapput annikitsuinnaallu kalaallisuujullutik. Misilitsissutissamik suliaqarnermi oqaatsit atorussat aallaqqaammulli atorneqassapput, soorlu misilitsissutissamik suliaqarnermi kalaallisut allaaserinninnissaa kissaatigigaanni namminersorluni allaaserinninnerit aallaqqaataaniit tamarmik kalaallisut allanneqassapput. Inaarutaasumik misilitsissutissamik allaaserinninnermi oqaatsit atukkat apeqqutaatinnagit oqaluttariarsorluni misilitsinnermi qallunaat kalaallisulluunniit misilitsittoqarsinnaavoq.

Aammattaq ilinniartumut piumasaqaataavoq, ilinniartup qarasaasiamik imaluunniit tablet-imik internetsimut attavilimmik, webcamilimmik, mikrofonilimmik aamma Office-imiit atugassiat Word, PowerPoint aamma Excel).

Aqutissiuussisutut naammassinerup kingorna nangitsivinnut ingerlaqqinnissaaq periarfissaavoq.

4. Ilinniartitaanermi atuartitseriaatsit suleriaatsillu

Ilinniakkami immikkoortut aaqqissugaapput atuartitsinermi immikkoortuni sammisanut tunngasunik saqqummiivittut; ataasiakkaarluni suleqatigiikkaarluniluunniit suliaqarnerit piviusuusaartitsillunilu misissuinerit saqqummiinernik naggaserneqartartut. Ilinniartitaanermi pingaartinneqarpoq ilinniartut aqputissiuussinermik piginnaasaminnik sungiusarnissaannut periarfissaqarnissaat aammalu aqputissiuussinermi periutsinik assigiinngitsunik ilikkagaqarnissaat. Pingaartinneqarportaaq ilinniartut ilinniartitaanermut inuussutissarsiutinullu tunngasunik annertuunik ilisimasaqalernissaat, taamaammallu immikkoortut tamarmik ilinniartinnut pulaarnernik aammalu/imaluunniit suliffeqarfinit ilinniartinnuunniit pulaartoqarluni saqqummiinernik imaqtartassapput.

Nammineerluni atuagarsornerit praktikkernerillu nalaanni ilinniartut namminerisamik suleqatigiinniluunniit minnerusuni suliaqartassapput aammalu ingerlariaatsinik najukkami, nunaminni nunarsuarmilu atorineqartunik aqputissiuussisutut sulinissaminut piareersarnerminnut ingerlatsinissaminnullu pingaarutilinnik ujartuinissamut sungiusarneqassallutik. Tamakkua saniatigut aqputissiuussinermi periutsit sungiusarneqassapput, aammalu aqputissiuussinermik sullissinermi piareersaasiorneq, ingerlatsineq, naliliineq pitsanngorsaanerlu sullitanut assigiinngitsunut sammivilerlugit misilittaavigineqassallutik.

5. Aqputissiuussisutut ilinniarnermi misilitsinneq

Aqputissiuussisutut ilinniarneq naggaserneqassaaq oqaluttariarsorluni misilitsinnikkut avataaniit kukkunersuisulerlutik. Misilitsinnermi najoqqutarineqassaaq inuttut ataasiakkaatut, misilitsinnermi allaaserisaq, sammisamik nammineq toqqakkamik aallartiffeqassalluni, ilinniarnermi atuakkersornermi sammineqarsimasut aallaavigalugit.

Misilitsissutissatut suliaq minnerpaamik quppernernik 8-nik annerpaamillu quppernernik 15-inik annertussuseqassaaq tunngavigissallugulu aqputissatut suliniutissaq ilinniartitaanermi ilinniartitsisut ilaannit akuerisaasoq. Quppernermik nalinginnaasumik taaneqartarpoq qupperneq 2200-inik naqinnilik, Times New Roman atorlugu angissutsimik 12-imik naqitaq titarnernillu 1½-nik akuttussusilik.

Oqaluttariarsornermik misilitsinneq ataasiakkaarluni ingerlanneqassaaq pissutsillu immikkut ittut tunngavigalugit qarasaasiakkut (videokonference atorlugu) ingerlanneqarsinnaalluni. Misilitsinneq minutsinik 45-nik sivirususeqarpoq (naliliineq ilanngullugu) allaaserisarluni aallaavigalugu ingerlanneqassalluni. Misilitsinnerup takutissavaa ilinniartup ilinniartitaanermi sammineqartunik tamakkiisumik aammalu allaaserisami sammineqartunut tunngasunik paasinnillaarsimanera.

GGs-imik nalileeriaaseq tunngavigalugu allaaserisaq oqaluttariarsorlunilu misilitsinneq ataatsimut karakterilerneqassapput. Misilitsinnermi angusisoqassaaq karakteri E taassuminngaluunniit qaffasinnerusoq pissarsiarigaanni, takuuk Inatsisartut karakteriliisarneq allatullu naliliisarneq pillugit nalunaarutaat nr. 14, 23. juni 2008-meersoq.

6. Nangitsiviusuni siunertaasut, aaqqissuussaanerit sivilissusaallu

Pikkorissarnerni nangitsiviusuni siunertaavoq ilinniartoq tunngaviusumik ilinniareernermit kingorna immikkut sammisanut ilinniarnep inuussutissarsionerullu tungaannut aqutissiuussinerit iluanniittunut piginnaasaminik qaffasaanissaa. Sammiviit sisamaasut ukua toqqarneqarsinnaapput:

- 1) Ikaarsaariarnermi aqutissiuussineq
- 2) Naammassinninnissamut aqutissiuussineq
- 3) Inersimasunik aqutissiuussineq qaffassarnissarlu
- 4) Inuusuttunik inersimasunillu immikkut aqutissiuunneqarnissaminnik pisariaqartitsisunik aqutissiuussineq

Immikkoortut nal. ak. 90-inik sivilissuseqarnissaat akuerisaavoq nikerartutullu ingerlassassaalluni, tassa atuartitaanerit immikkoortut marluusut, namminersorluni ingerlanerit marluusut inaarutaasumillu misilitsinneq. Immikkoortuni ataasiakkaani ilinniagassatut anguniagassat kapitali 12-imi allaaserineqarput.

Nangitsiviusut aaqqissugaanerit- takussutisiaq

Atuartitsineq 1	Namm. ingerlaneq	Atuartitsineq 2	Namm. ingerlaneq	Misilitsinneq
Akunnerit 15	Akunnerit 30	Akunnerit 15	Akunnerit 30	

Nammineerluni ingerlatsinerni marluusuni aqutissiuussisoqartassaaq nalunaaquttap akunnerisa 2x5 nalinginik sivilissusilinni. Aqutissiuussineq annerusumik TEAMS-ikkut ingerlanneqartassaaq. www.aqut.gl-imi takuneqarsinnaavoq qulequttat suut neqeroorutaanersut.

7. Nangitsiviusuni misilitsinnerit

Ilinniaqqinnerit nangitsiviusut namminersorluni ingerlanermit nammineq toqqakkatut annertusisamik allaaserinninneq toqqammavigalugu oqaluttariarsorluni misilitsinnermik naggaserneqassapput. Allaaserisaq nammineq toqqarneqassaaq sammisamut sammissalluni CVG-milu aqutissiuussisut ilaannit akuerineqassalluni.

Nangitsivimmi allaaserisaq annerpaamik quppernernerit 10-nik annertussuseqassaaq. Quppernernermit nalinginnaasumik taaneqartarpoq qupperneq 2200-inik naqinnilik, Times New Roman atorlugu angissutsimik 12-imik naqitaq titarnernillu 1½-nik akuttussusilik. Allaaserisap takutissavaa ilinniartup nammineq suliffigisani nalilersorsinnaagaa aammalu taassuma siuarsarnissaanut siunnersuutit tunngavilersukkanik saqqummiisinaanera.

Oqaluttariarsornermik misilitsinneq ataasiakkaarluni ilaatigullu qarasaasiakkut (videokonference)

ingerlanneqassaaq. Misilitsinneq minutsinik 30-nik sivilissuseqarpoq (naliliineq ilanngullugu) allaaserisarlu aallaavigalugu ingerlanneqassalluni. GGS-imik nalileeriaaseq tunngavigalugu allaaserisaq oqaluttariarsorlunilu misilitsinneq ataatsimut karakterilerneqassapput. Misilitsinnermi angusisoqassaaq karakteri E taassuminngaluunniit qaffasinnerusoq pissarsiarigaanni, takuuk Inatsisartut karakteriliisarneq allatullu naliliisarneq pillugit nalunaarutaat nr. 14, 23. juni 2008-meersoq.

8. Takkuttussaataaerit allaaserisanillu tunniussisussaataaerit

Ilinniartuq ilinniarnermi immikkoortumi piffissaliussaq 20 %-imik sinnerluguluunniit takkutinngitsoorpat tamanna "naammassinngitsoornermik" nalilerneqassaaq, ilinniartullu immikkoortuq pineqartuq uteqqittariaqassavaa. Pisuni immikkut ittuni isumaqatigiissutigineqarsinnaavoq ilinniartuq atuannngitsoornerminut taarsiullugu allaaserisamik tunniussisasoq (immikkoortuq 3-miunngitsoq, tassani eqimattakkaarluni oqaloqatiginninnermik sungiusarneq annermik sammeneqarmat).

Taarsiullugu allaaserisaq immikkoortumi pineqartumi sammisat arlaannik ataatsimik arlalinnilluunniit imaqassaaq takutissallugulu ilinniartup sammisami anguniakkat angusimagai.

Suliasissutit ilinniarnernup ingerlanerani ilinniartumut suliasissutigineqartut tamarmik piffissaq eqqorlugu tunniunneqarsimassapput aqutissiuussisumiillu akuerineqarsimallutik, ilinniartup immikkoortup tullianut ingerlaqqinnissaanut misilitsinnissamullu innersuunneqarnissaanut.

9. Napparsimasimaneq patsisigalugu misilitsinneq, misilitseqqinneq maalaarfissallu

Ilinniartut napparsimanertik peqqutigalugu VGU-mi inaarutaasumik misilitsissinnaanngitsut imaluunniit nangitsivimmi misilitsissinnaanngitsut qinnuteqarsinnaapput kingusinnerusukkut misilitsinnissaminnik. Napparsimaneq peqqutigalugu misilitsinneq nalinginnaasumik misilitsiffik qaammatinik 6-inik qaangertinnagu ingerlanneqassaaq. Nakorsap uppernarsaataa ilinniartumit namminermit akiligaq misilitsinnissamut qinnuteqaammut ilanngunneqassaaq.

Ilinniartuq VGU-mi inaarutaasumik misilitsinnermi nangitsivimmiluunniit misilitsinnermi angusingitsoortoq misilitseqqinnissaminut qinnuteqarsinnaavoq. Misilitseqqinneq pissaq misilitsinnermiit kingusinnerpaamik qaammatit pingasut qaangiutsinnagit. Ilinniartuq marloriaannarluni misilitseqqinnissamut qinnuteqarsinnaavoq. Ilinniartuq misilitsinnissaminut misilitseqqinnissaminulluunniit nalunaarpat, tamanna misiliinertut nalilerneqassaaq, ilinniartuq uniinnarluarpat imaluunniit takkutinngitsoorpat.

Misilitsinnermi inerniliussanut ingerlanneqarneranullu naammagittaalliutit Nuna Tamakkerlugu Iltersuisarfimmut ingerlanneqassapput misilitsinnermit ullut 14-it qaangiutsinnagit.

10. Ilinniarnermut uppersaatiit

Aqqutissiuussisutut ilinniakkamik angusinerup aammalu nangitsivimmi ilinniakkamik angusinerup kingorna ilinniakkamut uppersaammik tunniussisoqassaaq. Ilinniakkamut uppersaatiitini nalunaarsorsimapput ilinniakkap/immikkoortup imaa annertussusaalu, misilitsissutissatut allaaserisap aqqa kiisalu misilitsinnermi karakteriliusaaq. Ilinniartut nangitsiviusunik 2-nik angusaqarsimasut ilinniarnermut uppersaammik tunineqassapput, tassani allasimassallutik "Aqqutissiuussisutut ilinniarneq nangitsivittalik" kiisalu nangitsiviit marluk naammassiat aqqa.

11. VGU-p immikkoortuini ilinniartunut siunertat

Immikkoortoq 1: Aqutissiuussineq aqutissiuussisorlu

Siunertaq:

Immikkoortumi siunertaavoq ilinniartup aqutissiuussinermi atuagarsornikkut periutsikkullu toqqammavinnik aammalu Nunatsinni inuiaqatigiit akornanni ilinniartitaanermut suliffissaqarnermullu aqutissiuussisup inissisimaneranik suliaanillu ilisimasaqalernissaa.

Anguniagaq:

Ilinniartumut anguniagassatut siunniunneqartoq tassaavoq ilinniartup angusimassagaa:

- aqutissiuussinerup atuagarsornikkut periutsitigullu tunngaviinik ilisimasaqarneq, tasanittaaq pineqarlutik toqqaanermut, toqqaariaatsimut ingerlariaqqiffinnillu paasinninneq
- aqutissiuussinerni sakkut periutsillu assigiinngitsut atornissaasa pingaarutaannik paasinninneq
- oqaloqatigeeriaatsinik nalinginnaasunik ilisimasaqarneq
- Nunatsinni aqutissiuussinerup ingerlanneqarneranut sinaakkutassanik periarfissanillu ilisimasaqarneq
- aqutissiuussinerup inissisimaneranik suliaanillu paasinninneq inuttut ataasiakkaatut, suliffeqarfittut inuiaqatigiittullu isigalugu
- anguniakkanut assigiinngitsunut paasissutissiiinermi aqutissiuussinermilu sakkussanik pioreersunik ilisimasaqarneq.

Imarisai:

- Qaffassarnissamut, toqqaanissamut toqqaariaatsinullu eqqarsariaatsit aqutissiueriaatsillu taakkununga tunngasut
- Ataasiakkaanik aqutissiuuinermi periutsit – killiffiit imarisaallu
- Aqutissiuussinermi sakkussat pillugit oqaloqatigiinneq
- Nunagisami Nunarsuarmilu aqutissiuussinerup inissisimanagera
- Aqutissiuussinerup siunertaa, aaqqissugaanera suleqateqarnerlu
- Paasissutissiiinermi aqutissiuussinermilu atortut kiisalu aqutissiuussinermi atortut qarasaasiakkoortut

Immikkoortoq 2: Praktikkerneq namminersorlunilu ilinniarneq

Siunertaq:

Immikkoortumi siunertarineqarpoq ilinniartup aqutissiuusseriaatsini assigiinngitsuni misissuineq oqalliseqataanerlu misilittagaqarfihilissagai taakkualu sulinerminni isumaqarsinnaanerat eqqarsaatersuutigissagat. Siunertaavortaaq ilinniartoq oqaloqateqariaatsinik assigiinngitsunik misilittagaqalissasoq aammalu paasissutissiiinermut aqutissiuussinerullu sakkussanik ujartuisinnaassasoq.

Imarisai:

- Atuagarsornerit suleqatigiinnilu sulinerit – aqutissiuussinermik teoriinik taakkualu sullivimmi pingaaruteqarnerinik itisiliinerit, eqqarsaatersornerit oqallinnerillu.
- Ataasiakkaarluni oqaloqatigeeriaatsinik sungiusarnerit – sungiusaatit misilittakkanillu katersinerit
- Paasissutissiinerni aqutissiuussinernilu atortunik assigiinngitsunik, attaveqaatinik qarasaasiamilu oqalliffinnik misilittaanerit.

Immikkoortoq 3: Aqutissiuusaaq aqutissiuussinerlu**Siunertaq:**

Immikkoortumi siunertarineqarpoq ilinniartoq inuup ineriartorneranut toqqaanissamullu periarfissaanut paasisimasaqalissasoq ilinniagaqalernissamut inuussutissarsiuuteqalernissamullu toqqaaniarnermi pitsaasumik aqutissiuussinnaalernissani siunertaralugu. Siunertaavortaaq ilinniartoq aqutissiuussinermi periutsinik assigiinngitsunik atuinissaminut sungiussilluassasoq taakkuninngalu atuinerup pingaarutaanik paasinnissinnaalissasoq.

Anguniagaq:

Ilinniartumut ilikkagassatut siunniussat tassaapput ilinniartoq:

- inuup tarnikkut inooqatigiinnikkullu ineriartorneranik paasisimasaqalissasoq, tassunga ilaallutik taakkua kulturikkut inuttullu ataasiakkaatut inuutissarsiornermi qaffakkiartornissamut toqqaanissamullu tunngaviinik paasisimasaqalerneq.
- immikkut isigisariallit ilinniagaqalernissamut inuussutissarsiuuteqalernissamullu periarfissaannik paasisimasaqalissasoq.
- aqutissiuussinermi periutsinik amerliartortunik atuinissaminut misilittagaqalissasoq
- inuit ataasiakkaat inuiaqatigiillu akornanni pissanganartorfiusuni ileqqorissaarnerup tungaatigut unammilligassanut paasinnissinnaalerneq.
- aqutissiuussinermi nammineq piginnaasat nalingisa ilimanaataasalu pingaarutaannik paasinnissinnaalerneq.

Imarisai:

- Aqutissiuussinerup ingerlarna – periutsit oqaloqatiginneriaatsillu
- Video utertitsiffiginninnerillu sakkugalugit oqaloqatiginneriaatsinik sungiusarnerit
- Meeqqat, inuusuttut inersimasullu ineriartornerannut teoriit, tarnip pissusaa, sociologi ilikkagaqarsinnaanerlu salliuutillugit
- Toqqaanissanut toqqaariaatsinullu tunngatillugu inunnik isiginneriaaseq paasinnittarnerlu
- Aqutissiuussinermi sullitassatut anguniakkat taakkualu pisariaqartitaat periarfissaallu
- Aqutissiuussinermi ileqqorissaarneq aqutsivinnilu tunngaviusut

Immikkoortoq 4: Praktikkerneq namminersorlunilu ilinniarneq

Siunertaq:

Immikkoortumi siunertarineqarpoq ilinniartooq aqutissiuussinerup sullinniagaanik kinaassusersiuinermik misilittagaqalissasoq taakkualu inuttut immikkoorutaannik kiisalu inuussutissarsiornermik ilinniagaqarnermillu toqqaaniarnerminni immikkuullarissusaannik periarfissaannillu takorluuisinnaalissasoq. Siunertaavortaaq ilinniartooq aqutissiuussinermi periutsinik assigiingitsunik atuisinnaalerlunilu atornerinik isumaliutersorsinnaalissasoq.

Imarisai:

- Anguniakkatut toqqakkat immikkuullarequtaannik kiisalu inuutissarsiornermi qaffiartornermilu ilisimariikkat immikkuullarissut katersorneri, misissoqqissaarneri allaaserinerilu.
- Aqutissiuussinermi periutsinik sungiusarneq – sungiusarneq misilittakkanillu katersineq
- Nammineq aqutissiuussinermik misissuineq naliliinerlu kiisalu ineriartortitassatut pisariaqartitanik eqqarsaatersorneq
- Atuagarsorluni ilinniarneq – ilinniartitaaneq inuussutissarsiutillu

Immikkoortoq 5: Aqutissiuussineq inuiaqatigiillu

Siunertaq:

Immikkoortumi siunertarineqarpoq ilinniartooq inuiaqatigiit ineriartornerannut tunngasunik annertuunik ilinniartitaanerup inuussutissarsiuuteqarnerullu tungaanut aqutissiuussinermut sunniuteqarsinnaasunik paasisimasaqalissasoq. Siunertaavortaaq ilinniartooq inuussutissarsiutinik ilinniartitaanermillu aammalu inuusuttut inersimasullu ilinniakkaminni/suliaminni qaffakkiartortarnerannut suliaannullu pingaarutilittut attuumassusilinnik ilisimasaqalissasoq.

Anguniagaq:

Ilinniartup ilinniagaqarnerani siunertaavoq

- inuiaqatigiit siuariartorneranni inuit ilinniagaqartarnerannut, suliaannut toqqagaannullu pingaarutilinnik ilisimasaqalissasoq
- nunatsinni nunattalu avataani inuussutissarsiuuteqarnerup aqqissugaaneramik, suliaqarfinnik suliffissaasinnaasunillu ilisimasaqalissasoq
- nunatsinni nunattalu avataani ilinniarfiit aqqissugaaneramik ilinniarfiusinnaasunillu ilisimasaqalissasoq
- inuttut ataasiakkaatut piginnaasanik misissueqqissaarnermik naliliinermillu ilisimasaqalissasoq

Imarisai:

- Nunatsinni nunarsuarmilu ineriartornerit sulinermut ilinniagaqarnermillu pingaaruteqarsinnaasut
- Inuuneq naallugu ilinniarneq, piginnaasanik misissueqqissaarneq naliliinerlu
- Ilinniartitaanerup aqqissugaanera, ilinniakkani/suliami qaffakkiartorfissat, qinnuteqartarnerit aningaasatigullu tapiiffigineqarnissamat periarfissat

- Inuussutissarsionermut suliffeqarnermullu tunngassutillit inuusuttut inersimasullu suliffeqarnerannut kiisalu ilinniakkaminni/suliaminni qaffakkiartorsinnaanerannut pingaarutillit, tassunga ilaallutik siuarsaaneq sanaartortitsinerlu

Immikkoortoq 6: Praktikkerneq namminersorlunilu ilinniarneg

Siunertaq:

Immikkoortumi siunertarineqarpoq ilinniartoq najukkami nunattalu avataani ilinniagaqarnissamut suliffissaqarnissamullu periarfissaannik ilisimasaqalissasoq, kiisalu aqutissiukkami assigiinngitsut piginnaasaanik misissueqqissaarsinnaalernissaa naliliisinnaalernissaalu.

Imarisai:

- Najukkami suliffeqarneq, suliffissuarni piginnaasanik pisariaqartitsineq sulisorisallu katitigaanerat.
- Najukkami ilinniarfissanut periarfissanik aammalu ullumikkut siunissamilu pisariaqartitanik katersineq, misissuineq naliliinerlu
- Nammineq aqutissiuussinerup oqaluttuarinera naliliiffigineralu, kiisalu siuarsaanissamut pisariaqartitsinerup eqqarsaatersuutiginera

Immikkoortoq 7: Naliliineq, piginnaasanik qaffassaaneq ingerlatitsinerlu

Siunertaq:

Immikkoortumi siunertarineqarpoq ilinniartoq aqutissiueriaatsimik tunngaviusumik aqutissiuussinerullu qaffassarnissaanut suliniarnermik ilisimasaqalissasoq aammalu nammineq sulinermi misissuinissamut naliliinissamullu sakkussaminut aqutissiuunneqassasoq. Siunertaavortaaq ilinniartoq aqutissiuussinermik suliassiisutini aporfiusinnaasunik oqaluttariarsornikkut allattariarsornikkullu ingerlatitseqqissinnaanissaminut ilisimasaqalissasoq.

Anguniagaq:

Ilinniartumut ilikkagassatut siunniussat tassaapput ilinniartoq:

- aqutissiuussinermi unammilligassanik ajornartorsiutinillu ilisarinnissinnaalissasoq, misissuisinnaalerluni nassuiaasinnaalerlunilu
- meeqqanut, inuusuttunut inersimasunullu aqutissiuussinissanik assigiinngitsunik pisariaqartitsisunut ineriartortitsinissamut, piareersaanissamut, ingerlatsinissamut naliliinissamullu piginnaasaqalissasoq
- aqutissiuussinermik suliassiisutini aporfiusinnaasunik misilitsinnissamut allaaserisamut tunngassutilinnik allakkatigut oqaatsillu atorlugit ingerlatitseqqissinnaalissasoq

Imarisai:

- Nalileeriaatsini teoriit aammalu naliliinermi periutsit aqutissiuussinerullu qaffassarnissaa.
- Ajornartorsiutinik oqaasertaliisinnaaneq kiisalu aqutissiuussinermi

ajornartorsiutaasinnaasunik suliaqarneq

- Allattariarsornermik suliaqarneq – ilusilersornera, aqqissugaanera saqqummiisinnaanerlu
- Inaarutaasumik suliaqarnissamut pilersaarut

Immikkoortoq 8: Misilitsissutissamik allaaserinnineq

Siunertaq:

Ilinniartup misilitsissutissamik suliaqarnissaanut siunertaavoq ilinniartup ilinniagaqarnermut inuussutissarsiuteqarnermullu siuarsaanermut pingaarutilinnik aqqutissiuussinermi ajornartorsiutaasinnaasunik takunnissinnaanissamut, misissuisinnaanissamut naliliisinnaanissamullu piginnaasaqarnerminik takutitsinissaa. Siunertaavortaaq ilinniartoq sulinermini iliuusaasinnaasunik, inernerusinnaasunik ineriartuutaasinnaasunillu ilinniarnermi teoriinut periutsinullu sammisimasaminut tunngassutilinnik ersarissaasinnaanissaa.

Anguniagaq:

Inaarutaasumik misilitsinnissamut suliaqarnermi anguniagassatut siunniussaavoq ilinniartoq:

- ilinniagaqarnermut, inuussutissarsiuteqarnermut aammalu ilinniakkami/suliami qaffassarnissamut aqqutissiuussinermi teoriinik, periutsinik sulinermillu ilisimasaqalersimassasoq
- suliassatut sammisap teoriivini, periutsinik suleriaatsimillu paasinnisinnaassasoq
- piginnaasanik, periutsinik sakkussanillu ilinniagaqarnermut, inuussutissarsiuteqarnermut aammalu ilinniakkami/suliami qaffassarnissamut aqqutissiuussinermut attuumassusilinnik atuisinnaassasoq
- aqqutissiuussanut assigiinngitsunik pisariaqartitsisunut tunngatillugu aqqiissutissanik naleqquttunik tunngavilersuillunilu toqqaasinnaassasoq

12. Ilinniagassat nangitsiviit – siunertaq anguniagarlu

Nangitsivimmi immikkoortoq 1: Ikaarsaariarfimmi aqqutissiuussineq

Siunertaq:

Immikkoortumi siunertarineqarpoq ilinniartoq ikaarsaariarfimmi aqqutissiuussinermi sammivinnik assigiinngitsunik ilisimasaqalissasoq aammalu nammineq sulinerminik misissuillunilu nalilersuisinnaalissasoq. Siunertaavortaaq ilinniartoq aqqutissiuussinermik suliniuteqarnermi periusissamik ikaarsaariarnermut immikkut tunngassutilimmik inerisaasinnaalissasoq.

Anguniagaq:

Ilinniartumut anguniagassatut siunniussat tassaapput ilinniartoq:

- ikaarsaariarfimmi aqqutissiuussinernup siunertaanik, aqqissugaaneranik suleqatigisanillu ilisimasaqalissasoq
- ikaarsaariarnermi ajornartorsiutaasinnaasunut teoriinik kiisalu inuusuttut inersimasullu

allanguinerminni ajornartorsiutigisinnaasaannik takunnissinnaassasoq

- aqutissiuussinermi periutsinik inuusuttunut inersimasunullu tunngasunik ilisimasaqalissasoq
- aqutissiuusseriaatsini aalajangersimasuni periusissanik ikaarsaariarfinni ajornartorsitinut tunngasunik misissuinerne, oqaasertaliinerni naliliinernilu misilittagaqalissasoq.

Imarisai:

- Ikaarsaariarfinni aqutissiuussinerup siunertaa, aqqissugaanera suleqatigisallu
- Ikaarsaariarfinni ajornartorsiutinut teoriit (transitioner) kiisalu tarnikkut, inooqatigiinnikkut kulturikkullu immikkuullarissutsit taakununga sunniutillit.
- Ikaarsaariarfinni aqutissiuussinermi periutsit pilersaarutillu.
- Ikaarsaariarfinni ajornartorsiutaasartut immikkut ittut meeqqat atuarfiannit inuusuttut ilinniarfiinut/Majorissanut ikaarsaarnernut aammalu inuusuttut ilinniarfiinut annertunerusumik ilinniarfinnut/inuussutissarsiutinut ikaarsaarnernut tunngassutillit.

Nangitsivimmi immikkoortoq 2: Naammassinninnissamut aqutissiuussineq

Siunertaq:

Immikkoortumi siunertarineqarpoq ilinniartoq inuusuttut inersimasullu ilinniarnissamut ilikkagaqarnissamullu periarfissaannik ilisimasaqalissasoq, taamaalillunilu atuartut naammassinninnissaminnut periarfissaannik ineriartortitsinermik, aqqissuussinermik aallarnisaanermillu piginnaasaqalissalluni.

Anguniagaq:

Ilinniartup anguniagassaatur pilersaarutit tassaapput ilinniartoq:

- ilinniarfiit immikkuullarissusaannik, imarisaannik aqqissugaanerannillu aammalu ilinniarfinni assigiinngitsuni atuagarsornikkut ajornartorsiutaasartunik ilisimasaqalissasoq.
- kajumissuseqalersitsinissamut teoriinik aammalu pissutsinik atuartut/ilinniartut ilinniarnerminnik attassiinnarnissaannut tunngassutilinnik ilisimasaqalissasoq
- aqutissiueriaatsinik inerisaanermik aammalu suliniutinik maanaannakkut unittoortarnerup pinaveersaartinneqarnissaanut pilersaarutinik ineriartortitsinernik ilisimasaqalissasoq.

Imarisai:

- Ilinniartitaanerup iluani ilinniarnissamut inuussutissarsiutinullu aqutissiuussineq – meeqqat atuarfiinut/Majoriamit inuusuttut ilinniarfiinut ilinniarfinnullu qaffasinnerusunut
- Maanaannaq unittoortarnermik ajornartorsiutit – tassunga ilaallutik inuuniarnermut, suaassutsimut kulturimullu tunngasuni ajornartorsiutit
- Piumassuseq maanaannarlu unittoortarnerup pinaveersaartinneqarnera – aqutissiuussinerme iliuutsit periutsillu
- Ingerlaqqinnissamut tunngasut toqqaaniarnermilu piginnaasanik inerisaaneq
- Suleqatigiinneq attaveqaatillu

Nangitsivimmi immikkoortoq 3: Inersimasunik aqutissiuussineq ingerlaqqinnissamullu piareersarneq

Siunertaq:

Immikkoortumi siunertarineqarpoq ilinniartoq inersimasut ingerlaqqinnissamut inerisaanerannut toqqaaniarnerannullu tunngassutilinnik immikkuullarissunik ilisimasaqalissasoq aqutissiuinissamut periusissamik eqqortumik pilersitsinissaq siunertaralugu. Siunertaavortaaq ilinniartoq aqutissiuussinermi teoriinik periutsinillu assigiinngitsunik inersimasunut tunngasunik ilisimasaqalissasoq.

Anguniagaq:

Ilinniartup anguniagassaatus pilersaarutit tassaapput ilinniartoq:

- inersimasut ingerlariaqqittarnerannik toqqaasarnerannillu paasinninnissaminut aqutissiuusseriaatsit teoriivini takunnissinnaalissasoq
- piginnaasanik qaqilerinermi naliliinermilu periutsinik ilisimasaqalissasoq
- inuup ingerlaarfigisimasaanik piviusuusaartitanillu suliaqarnermik misilittagaqalissasoq aammalu inersimasut aqutissiuunneqarnissamik pisariaqartitsinerannik misissuisinnaalissasoq naliliisinaanngorlunilu

Imarisai:

- Majorissani inersimasunik aqutissiuussineq
- Inuuneq tamaat ilinniarneq ingerlaqqinnerlu
- Inersimasut tarnikkut pissusaat, inuunerisa ingerlarnat inuunermilu aqusaagaat
- Ingerlariaqqinnermut teoriit aammalu piginnaasanik ineriartortitsinissamut piumassuseq
- Piginnaasat- misissuineq naliliinerlu
- Piginnaasanut piumasaqaatit inuussutissarsiuuteqarnerullu ineriartornera.

Nangitsivimmi immikkoortoq 4: Inuusuttut inersimasullu aqutissiuunneqarnissamut immikkut pisariaqartitsisut

Siunertaq:

Immikkoortumi siunertarineqarpoq ilinniartoq inuusuttunut inersimasunullu aqutissiuunneqarnissamik immikkut pisariaqartitsisunut tunngasunik ilisimasaqalissasoq aammalu aqutissiuussinermi iliusissat periutsillu suut aqutissiuussassanut assigiinngitsunut naleqqunnerinut misissuinermik naliliinermillu ilisimasaqalissasoq.

Anguniagaq:

Ilinniartup anguniagassaatus pilersaarutit tassaapput ilinniartoq:

- inuusuttunik inersimasunillu aqutissiuunneqarnissamut immikkut pisariaqartitsisunik paasisimasaqalissasoq aammalu taakkua nassaarinissaannut, nalilersornissaannut oqaluttuarinissaannullu misilittagaqalissasoq
- inuusuttunik inersimasunillu aqutissiuunneqarnissanut immikkut pisariaqartitsisunik

aqqutissiuussinermik suliaqarnermi ajornartorsiutinik takunnissinnaanermik naliliisinnaanermillu ilisimasaqalissasoq

- aqqutissiuussinermik pisariaqartitsinerit assigiinngitsut ikiorserniarlugit aqqutissiueriaatsinik naleqquttunik misissuinnermik, naliliinnermik toqqaaniarnermillu misilittagaqalissasoq
- suliat akimorlugit attaveqaatini suleqatigiiffinnilu suleqataanissamut piginnaasaqalissasoq

Imarisai:

- Inuusuttunik inersimasunillu aqqutissiuunneqarnissamik immikkut pisariaqartitsisunik paasinninnissamut tunngatillugu tarnikkut, inooqatigiinnikkut ilinniagaqarnikkullu isiginneriaatsit
- Aqqutissiuussinermi teoriit periutsillu inuusuttunut inersimasunullu aqqutissiuunneqarnissamik immikkut pisariaqartitsisunut tunngassusillit
- Ilinniarnissamut suliffeqarnissamullu neqeroorutit
- Inatsisit malittarisassallu inuusuttunut inersimasunullu aqqutissiuunneqarnissamik immikkut pisariaqartitsisunut tunngasut
- Peqataatitsineq, akulerutitsineq naligiissaarinerlu - marginalisering aamma stigmatisering
- Suleqatigiinneq attaveqaatillu
- Ileqqorissaarnermi oqaloqatigeeriaatsinilu unammilligassat inuusuttunut inersimasunullu immikkut pisariaqartitsisunut aqqutissiuussinermut tunngasut